

Кузнєцова О.О.

доцент кафедри іноземних мов факультету фінансів

Коломийцева А.О.

старший викладач кафедри іноземних мов факультету фінансів

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Анотація. У даній роботі розглядається сутність, проблеми та шляхи вдосконалення міжкультурної комунікації в процесі здобуття вищої освіти, зокрема мовної, яка останні роки перебуває в умовах глобалізації.

Ключові слова: глобалізація, міжкультурна комунікація, мовна освіта, багатомовна освіта, культура.

Abstract. This paper considers the essence, problems and ways to improve intercultural communication in the process of obtaining higher education in particular language education, which in recent years is in the context of globalization.

Key words: globalization, intercultural communication, language education, multilingual education, cultural.

Постановка проблеми. Мова — це місток між людьми, що пов'язує їх, але в той же час вона стає бар'єром в умовах некоректної міжкультурної комунікації. В епоху масової глобалізації спостерігається тенденція культурного зближення націй — це сприяє монотонності культурного світу, одночасно відсуваючи різноманітність та унікальність на друге місце. Однією з важливих особливостей нашого часу є зростання кількості людей, які контактують з культурами, відмінними від їхньої оригінальної культури. Процес глобалізації сприяє розумінню спілкування між різними культурними системами як важливого елементу іміджу сучасного світу. Пов'язані з глобалізацією процеси окреслюють регулярні контакти в різних сферах між людьми з багатоманітних культур. Така ситуація вимагає вирішення практичних проблем та питань культурної адаптації представників однієї культури на території іншої культурної спільноти.

Також актуальною проблемою сьогодення у зв'язку з якістю вищої освіти є міжкультурна комунікація, яка сприяє формуванню професійних та комунікативних компетентностей майбутніх фахівців [1, с. 23].

Аналіз джерел чи публікацій. Приділяли увагу міжкультурній комунікації і українські, і зарубіжні науковці: В. Зінченко, Т. Грушевіцька, З. Кірнозе, С. Тер-Мінасова, А. Садохін, В. Зусман видали книги для систематизації вивчення міжкультурної комунікації. Також у своїх працях дане питання розглядали В. Мірошніченко, З. Гасанова, С. Кучеряна та С. Нієто. Українські науковці Т. Комарницька та П. Донець і закордонні дослідники, такі як А. Wierlacher, Н. Krumm, F. Hinnenkamp зазначали, що вже під час вивчення іноземної мови можна підвищити ефективність спілкування представників різних культур у майбутньому, при використанні готових прикладів. Роботи

вітчизняних та зарубіжних дослідників, таких як: М. Сагайдак, Т. Ящук, І. Захарової, Ю. Іванова, В. Лозового та інших внесли вагомий внесок у вивчення ринку освітніх послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Останні декілька років процес швидкої глобалізації суттєво трансформує національну систему вищої освіти, що є для неї викликом на культурному рівні. Зростання міжнародних контактів та вивчення іноземних мов викликають інтерес до міжкультурної комунікації як наукової та практичної галузі. Ми повинні усвідомити, що глобалізація в єдності економічних, політичних та культурних процесів веде до зближення економічного розвитку країн, але не сприяє усуненню раніше створених відмінностей між розвиненими та країнами, що розвиваються. Характеристики культурного, економічного політичного та соціального розвитку сучасного світу вимагають від вищих навчальних закладів налагодити освітній процес, спрямований на забезпечення майбутніх фахівців не лише знаннями, а й навичками та розумінням багатопольярного світу, розвиваючи їхні комунікативні навички для реалізації і захищати свої демократичні права та обов'язки в суспільстві, поважати різноманітність культур та відігравати активну роль у демократичному житті.

Знання іншої мови не є запорукою успіху спілкування, воно вимагає органічного поєднання мови та культурних кодів у спілкуванні. Заміна іншого культурного досвіду кодами рідної культури часто призводить до «парадоксів міжкультурної комунікації», тобто псевдокомунікації, непорозуміння, повного або часткового блокування каналів передачі та сприйняття інформації [2, с. 139].

У сучасному світі найважливішими складовими ефективного заняття у вищих навчальних закладах є його ретельне планування, теоретичні знання студентів та креативний підхід викладача. Викладання іноземної мови у сучасному світі неможливе без знання культури іноземних мов, через те перевагу слід віддавати навчанню спілкуванню реальною мовою.

«Живу мову» можна застосовувати через такі види діяльності: знайомство із множинністю перспектив (*multiple perspectives*); рольові ігри, симуляції (удавання) і драматичні постановки присвячені вирішенню широкого кола проблем; театр, поезія, креативне письмо; етнографічні розвідки; фільми та тексти про конфліктні ситуації чи напругу у суспільстві; соціальні медійні засоби (Інтернет); участь в Інтернет-конференціях, чатах (*chat rooms*), форумах (*public forums*) [4, с. 22–27].

Висновки проведеного дослідження. Глобалізація освітньої системи спрямовується до новоутворення — «космополітичного» навчального закладу, який будуватиметься на культурних цінностях провідних країн світу. Глобалізація культурної складової вищої освіти може мати наступні наслідки: популяризацію глобальних мультикультурних цінностей; домінування євроатлантичної культури на всій території країни; збільшення кількості

освітніх провайдерів країн-сусідів; знецінення власної культури та ідентичності суспільства [5, с. 52].

Питання міжкультурної комунікації у сучасному світі є істотно важливим та складним. Кожне іноземне слово відображає інший світ та іншу культуру. У наш час недостатньо знати іноземну мову, необхідно використовувати її як засіб реального спілкування з носіями інших культур. Мова і культура — це взаємопов'язані елементи соціального життя.

Список використаних джерел

1. Галицька М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. Освітологічний дискурс, 2014, №2 (6). — С. 23–32.
2. Лебедева Л. Міжкультурна комунікація: Лінгвістичний аспект Науковий вісник Херсонського державного університету Випуск 3, 2018 р. — С. 137–141.
3. Дирда І.А. Проблема міжкультурної комунікації в освіті Педагогічний процес: теорія і практика. — С. 34–39.
4. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment. — Council of Europe, 2001. — 274 p.
5. Бурачек І., Кравчук К. Глобалізація вищої освіти та її наслідки для України Державне управління економічними процесами, 2017 р. — С. 50–53.

Максименко О.О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов факультету фінансів
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У КУРСІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ ЧИ ДЕГЛОБАЛІЗОВАНИЙ ФОРМАТ

***Анотація.** Стаття висвітлює проблему міжкультурної комунікації в сучасних глобалізаційних умовах у курсі англійської мови для студентів економічних спеціальностей. Представлено особливості культури англійськомовних середовищ кількох світових регіонів в бізнес діяльності. Зважаючи на сучасні умови глобалізованого бізнесу, запропоновано розширення тематичних і практичних рамок курсів з англійської мови для реалізації мети — ефективної підготовки до міжкультурної комунікації студентів в межах діючої програми.*

***Ключові слова:** іноземна мова, студенти-економісти, іноземна освіта, міжкультурна комунікація, економічна діяльність.*

***Abstract.** The article deals with the issue of the intercultural communication in the modern globalized world in the foreign language curriculum for economics students. Some peculiarities of the English language and culture environment in business of some countries are represented. Taking into consideration the contemporary conditions of the global business environment the widening of important topics and practices of the foreign language curriculum aimed at the training students for the intercultural communication are suggested.*

***Key words:** foreign language, economics students, foreign language education, intercultural communication, economic activity.*